

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/36/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623201394
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bundzel
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1623201394.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bundzela a sudcov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Kristíny Srnkovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., narodená XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, dieťa rodičov - matky: C. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, toho času bytom E. XXX, v konaní zastúpenej: JUDr. Tijana Čečeková, LL.M., advokátka, so sídlom Račianska 13152/69B, Bratislava – mestská časť Nové Mesto, a otca: F. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, E., v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky na uloženie výchovného opatrenia, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 8P/114/2023-60 zo dňa 05.10.2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX a jej rodičom C. B., nar. XX.XX.XXXX a F. B., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie vo forme psychologického poradenstva za účelom nápravy komunikácie medzi rodičmi, odstránenia negatívnych vplyvov narušenej komunikácie rodičov na priaznivý vývoj maloletej, ako aj obnovenia stretávania sa maloletej A. s otcom, realizované v rozsahu 40 hodín Centrom pre deti a rodiny Malacky, so sídlom Malacky, Hviezdoslavova 73 tak, že toto poradenstvo bude poskytované jednak každému rodičovi osobitne, následne obom rodičom spoločne a napokon aj maloletej A. a rodičom spoločne s tým, že konkrétny rozsah poradenstva poskytovaného maloletej a jej rodičov stanoví poverená organizácia a výrokom II. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ust. § 37 ods. 1, 2, 3, 5, 7, 8 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

3. Súd prvej inštancie uviedol, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky sa podaným návrhom domáhal uloženia výchovného opatrenia maloletému dieťaťu a jeho rodičom formou psychologického poradenstva, vzhľadom na narušenú komunikáciu rodičov, ako aj dlhodobu nerealizovaný styk otca s maloletým dieťaťom, keďže je potrebné s rodinou odborne pracovať. Matka aj otec na pojednávaní dňa 05.10.2023 súhlasili s nariadením výchovného opatrenia.

4. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že rodičia dieťaťa neboli manželmi, nežijú v spoločnej domácnosti, na súde prvej inštancie prebieha konanie o úprave výkonu ich rodičovských

práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktoré je vedené pod sp. zn. 8P/353/2018 a doposiaľ nie je právoplatne ukončené. Rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu sú toho času dočasne upravené jednak uznesením súdu prvej inštancie – neodkladným opatrením č. k. 8P/353/2018-20 zo dňa 20.12.2018, ktorým bolo maloleté dieťa na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným vo výške 100,- Eur mesačne, ako aj uznesením súdu prvej inštancie č. k. 8P/353/2018-1396 zo dňa 11.06.2021, potvrdeným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/306/2021-1661 zo dňa 18.10.2021, ktorým súd dočasne upravil styk otca s maloletým dieťaťom v rozsahu každého párneho týždňa vždy v sobotu a v nedeľu od 16:00 hod. do 17:00 hod. a každého nepárneho týždňa v stredu od 16:00 hod. do 17:00 hod. bez prítomnosti matky. Z dokazovania mal súd za preukázané, že styk otca s maloletým dieťaťom sa nerealizuje tak, ako bol upravený, a to od jesene 2021. Zo znaleckého posudku č. 22/2022 zo dňa 06.12.2022, vypracovaného v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 8P/353/2018 vyplýva, že komunikácia medzi rodičmi je problémová a nefunguje, z čoho každý rodič obviňuje toho druhého rodiča. Rodičia sa aktuálne nedokážu dohodnúť na podstatných, či menej podstatných otázkach týkajúcich sa starostlivosti o maloleté dieťa, nie sú schopní rešpektovať výchovné metódy a rolu druhého rodiča, jeho postavenie v živote dieťaťa. Absencia komunikácie rodičov bezpochyby má nepriaznivý vplyv na zdravý psychický a fyzický vývin maloletého dieťaťa. Znalec zároveň uviedol, že vzťah dieťaťa k otcovi je v súčasnosti narušený, je ale v záujme dieťaťa, aby sa s otcom stretávalo, nie však za aktuálnych podmienok. Navrhol, aby každý z rodičov najskôr pracoval sám na sebe – absolvoval individuálne stretnutia s odborníkom, následne by mali rodičia absolvovať spoločné stretnutia s odborníkom a napokon, v prípade prejavenia pozitívneho účinku vzájomnej spolupráce rodičov, zapojiť do procesu maloleté dieťa.

5. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že vzájomný postoj rodičov, ktorí majú medzi sebou neutíchajúce spory, navzájom si nedôverujú (čo je prejavom aj ich osobnostných pováh), nerešpektujú rolu druhého rodiča a jeho postavenie v živote maloletého dieťaťa a neuvedomujú si, že každý z nich má k spoločnému dieťaťu rovnaké práva a povinnosti, nie je v záujme maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa má právo na šťastné a pokojné detstvo, právo na oboch rodičov a na možnosť vytvoriť si vzťah s každým z nich. Úloha každého z rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná a maloleté dieťa, ktoré v budúcom školskom roku nastupuje do základnej školy, bude o to viac potrebovať pomoc, podporu a súčinnosť oboch rodičov. Keďže absencia komunikácie rodičov bezpochyby má nepriaznivý vplyv na zdravý psychický a fyzický vývin maloletého dieťaťa, rozhodol súd o uložení výchovného opatrenia, pričom zohľadnil aj súhlas oboch rodičov a kolízneho opatrovníka s jeho uložením.

6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Poukázala na chybu v písomnom vyhotovení rozsudku v časti poučenia, kde sa uvádza, že ostatní účastníci okrem otca voči rozsudku nemôžu podať odvolanie, nakoľko po vyhlásení rozsudku sa vzdali práva podať odvolanie, pričom matka sa nevzdala práva podať odvolanie proti rozsudku, čo vyplýva jednak zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 05.10.2023, ako aj zo zvukového záznamu z pojednávania a toto svoje právo využíva.

Uviedla, že napriek tomu, že prv súhlasila s nariadením výchovného opatrenia, a to hlavne z toho dôvodu, že počas celého súdneho konania sa snaží spolupracovať so súdom, plniť pokyny súdu a prispôsobovať sa, je presvedčená, že výchovné opatrenie bolo súdom nariadené predčasne a nedôvodne. Potvrdila, že styk dieťaťa s otcom sa nerealizuje od jesene 2021, konkrétne od 24.10.2021, avšak je to pre nezáujem otca o realizáciu styku s maloletým dieťaťom už viac ako dva roky. Otec sa styku nedožaduje a na styk sa nedostavuje. Je to otec, ktorý spôsobil, že ho dieťa vo svojej podstate nepozná, nemá k nemu vytvorené žiadne citové väzby a zo strany súdu, pre ňu z nepochopiteľných dôvodov, sa otcovi dávajú stále nové a nové šance, pričom sa zabúda na maloleté dieťa, ktoré je súčasťou fungujúcej rodiny matky, jej partnera a maloletej C. – sestry maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa túto rodinu vníma ako primárnu rodinu, je v nej šťastné, táto rodina mu poskytuje zdravé výchovné prostredie, emočnú podporu a všetky adekvátne podmienky pre jeho zdravý vývoj.

Dodala, že k znaleckému posudku č. 22/2022 zo dňa 06.12.2022 sa vyjadrila detailne v podaní adresovanom súdu zo dňa 25.03.2023, v ktorom okrem iného uviedla, že správanie otca a jeho doterajšie prejavy k dieťaťu, ako aj k jej rodine boli znalcom brané na ľahkú váhu a správaniu otca zo strany znalca nebola pripísaná taká dôležitosť aká by sa mala. Znalecké dokazovanie bolo súdom nariadené po mnohých neúspešných pokusoch o zlepšenie situácie medzi rodičmi (z otcovej strany pokusy zlyhali), po niekoľkých snahách o intervenciu zo strany súdu, ÚPSVaR-u, TENENETU, a pod.. Závery znaleckého posudku vnímala tak, že jej očakávania (zodpovedanie mnohých otázok) neboli naplnené a nedošlo k žiadnemu posunu v predmetnej veci, žiadne nové poznatky znalecké dokazovanie vo svojej podstate neprinieslo, avšak prinieslo to, že otcovi bola daná určitá tzv. „neviditeľná moc“ spočívajúca v tom, že jeho správanie je v podstate v poriadku, je tolerované, nenesie zaň zodpovednosť a žiadne sankcie. Cíti sa ako nerovnocoene postavený rodič a má obavy z toho, čo sa bude ďalej diať, keďže otec má fyzickú prevahu a jeho správanie sa mu toleruje, čo na ňu pôsobí tak, že otec môže robiť všetko (byť agresívny, vulgárny, fyzicky zaútočiť – všetko pred dieťaťom) a nijako nebude za toto správanie sankcionovaný. Znalec na začiatok navrhol kontakt dieťaťa s otcom v trvaní 15-30 minút, pričom nevedel podrobnejšie popísať možnosti, resp. priebeh kontaktu dieťaťa s otcom, ani vypracovať perspektívny plán. Znalec potvrdil jej tvrdenia, že otec má takú povahovú črtu, že nedodržiava pravidlá, robí si svoje, resp. priamo tieto pravidlá porušuje. Domnievala sa, že akokoľvek budú pravidlá nastavené, otec ich dodržiavať nebude, pretože nevyužíva svoje právo styku s dieťaťom od 24.10.2021 doposiaľ. Poukázala na to, že zo samotnej reakcie maloletého dieťaťa pred znalcom vyplývalo, že dieťa odmietlo kontakt s otcom aj vtedy, keď ona na blízku nebola, od momentu, ako dieťa videlo otca veľmi znervóznelo, bolo napäté, menej spontánne a hravé, prejavovalo strach, či neistotu. Podľa názoru matky u dieťaťa nešlo o strach z konfliktu rodičov, ale o strach z otca, s čím však znalec nesúhlasil a uviedol, že otec nepôsobí ako agresor.

Poukázala na to, že otec bol rozsudkom Okresného súdu Malacky č. k. 3T/22/2022-313 zo dňa 01.03.2023, právoplatným a vykonateľným dňa 17.03.2023) uznaný za vinného zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. e) Trestného zákona a zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. e) Trestného zákona, pričom týchto závažných trestných činov sa dopustil na osobe – dievčati, ktoré v tom čase malo cca 18 rokov, pričom táto osoba má nielen fyzické následky, ale hlavne psychické, ktoré si poniesie celý život. Poznamenala, že forma násillia, ktorej sa dopustil otec (spolu s ďalšou osobou) je tak závažná, že ju možno považovať za jeden z extrémnych prejavov agresivity voči fyzickej, ale aj psychickej integrite človeka. Uviedla, že otec sa k spáchaniu skutkov priznal, urobil vyhlásenie o vine a pri svojej obhajobe sa nestránil využiť/zneužiť aj znalecký posudok č. 22/2022, v ktorom sa uvádza, že netrpí žiadnou psychickou poruchou. Na svoju obhajobu použil aj argumentáciu, že je otcom 4-ročného dieťaťa.

Mala za to, že mocenská intervencia štátu do rodiny v podobe výchovného opatrenia je namieste len vtedy, ak rodina z najrôznejších dôvodov nezabezpečuje ochranu a všestranný rozvoj dieťaťa. Rozhodujúcim je tiež princíp adekvátnosti, t. j. nachádzanie miery intervencie do rodiny v záujme dieťaťa a zároveň nachádzanie prostriedkov tejto intervencie tak, aby tieto prostriedky boli primerané s ohľadom na záujem dieťaťa i práva jeho rodičov. Nariadené výchovné opatrenie vníma ako faktický zásah súdu, zásah do jej rodičovských práv a povinností, ktorý nie je v záujme maloletého dieťaťa, a to z dôvodu, že nariaďuje nielen jej, ale aj maloletému dieťaťu povinnosť podrobiť sa výchovnému opatreniu, napriek tomu, že je reálne preukázané a potvrdené, že otec svoje práva (právo na styk) dobrovoľne nerealizuje. Uložené výchovné opatrenie považuje nielen voči sebe, ale aj maloletému dieťaťu za šikanózne. Mala za to, že nie je splnená hmotnoprávna podmienka uloženia výchovného opatrenia, a teda, že výchovné opatrenie bude v záujme maloletého dieťaťa. Navrhla, aby súd uložil výchovné opatrenie len otcovi.

Uviedla, že jej nedôvera voči otcovi po tom, čo sa dopustil tak závažných trestných činov uvedených vyššie len vzrástla a bojí sa ho, avšak omnoho viac sa bojí o maloleté dieťa. Za situácie, keď postoj otca je taký, že počas dvoch rokov vôbec nejavil záujem o styk s dieťaťom, sa uloženie výchovného opatrenia javí ako neprimerané a kontraproduktívne.

Navrhla, aby odvolací súd zmenil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že návrh na uloženie výchovného opatrenia sa zamietá, alternatívne, že výchovné opatrenie vo forme psychologického poradenstva za účelom získania rodičovských zručností, s cieľom naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča vo výchove uloží otcovi.

8. K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník tak, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky podal dňa 26.06.2023 na súd prvej inštancie návrh na uloženie výchovného opatrenia maloletému dieťaťu a jeho rodičom vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku č. 22/2022 zo dňa 06.12.2022 vypracovaného znalcom z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia detí

a dospelých, PhDr. Igora Obucha. V znaleckom posudku znalec na otázku, či je v záujme zdravého psychického a osobnostného vývoja maloletého dieťaťa, aby sa stretávalo s otcom, alebo naopak, je v jeho záujme, aby bol styk s otcom obmedzený, eventuálne zakázaný, odpovedal, že sa domnieva, že by bolo v záujme dieťaťa, aby sa stretávalo so svojím otcom. Dodal, že uznáva, že tento kontakt je aktuálne prerušený, no snažil sa popísať okolnosti, za ktorých by sa mohol obnoviť tak, aby to bolo v prospech maloletého dieťaťa. Znalec zároveň navrhol odbornú prácu s rodinou (otcom, matkou, maloletým dieťaťom), ktorej postupnosť a formu podrobnejšie opísal v znaleckom posudku. Poukázal na ust. § 24 ods. 4 druhej vety Zákona o rodine. Právo na osobný kontakt s rodičom, v ktorého starostlivosti sa dieťa nenachádza, je pritom predovšetkým právom dieťaťa, nie právom rodiča. Potvrdil, že styk otca s maloletým dieťaťom sa dlhodobo (od jesene 2021) nerealizuje na základe dobrovoľného rozhodnutia otca. Otec v súčasnosti nemá uložený zákaz styku s maloletým dieťaťom, a ani znalec nedospel k záveru, že by bolo v záujme maloletého dieťaťa, aby bol styk otca s dieťaťom zakázaný. Naopak konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby sa so svojím otcom stretávalo. Vychádzajúc z faktického stavu, v ktorom sa rodina nachádza, si kolízny opatrovník dosť dobre nevie predstaviť, ako by k obnove vzťahu maloletého dieťaťa s otcom mohlo dôjsť, bez predchádzajúcej odbornej práce s matkou, ktorá je pre dieťa primárnou a najbližšou vzťahovou osobou a má rozhodujúci vplyv na jeho vnímanie. Už vôbec si nevie predstaviť, ako by k obnove tohto vzťahu mohlo dôjsť bez predchádzajúcej odbornej „prípravy“ maloletého dieťaťa. Mal za to, že uložené výchovné opatrenie, v rámci ktorého by sa táto „príprava“ realizovala, je jednoznačne v záujme maloletého dieťaťa.

Dodal, že pokiaľ ide o odsúdenie otca pre trestný čin znásilnenia a sexuálneho násillia spáchaného formou spolupáchateľstva, stotožnil sa s matkou v tvrdení, že sa jedná o závažnú formu násillia na fyzickej osobe, ktorá nie je žiadnym spôsobom ospravedlniteľná. Konštatoval, že otec sa tohto skutku dopustil na dospeljej osobe a za spáchaný trestný čin bol z hľadiska trestného práva už potrestaný. V tomto prípade však treba vychádzať zo zásady, že dieťa má právo sa stretávať aj s rodičom, ktorý bol odsúdený pre trestný čin, samozrejme za predpokladu, že tento trestný čin nebol spáchaný na samotnom dieťati, resp. jemu blízkej osobe.

Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v plnom rozsahu.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – matkou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

10. Aj napriek nesprávnemu poučeniu súdom prvej inštancie o nemožnosti matky podať odvolanie, pričom toto zákonné oprávnenie priznal iba otcovi, hoci zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 05.10.2023 vyplýva, že žiadny z účastníkov konania sa po vyhlásení a odôvodnení rozsudku nevzdal práva podať odvolanie, matke právo na podanie riadneho opravného prostriedku proti rozsudku súdu prvej inštancie zostalo zachované.

11. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý uložil maloletému dieťaťu a jeho rodičom výchovné opatrenie vo forme psychologického poradenstva za účelom nápravy komunikácie medzi rodičmi, odstránenia negatívnych vplyvov narušenej komunikácie rodičov na priaznivý vývoj dieťaťa, ako aj obnovenia stretávania sa dieťaťa s otcom, realizované v rozsahu 40 hodín Centrom pre deti a rodiny Malacky.

12. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

15. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatnenej požiadavky, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, sa preto stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty matky nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke.

16. Výchovné opatrenia sú súčasťou systému, ktorý komplexne zabezpečuje riešenie vzťahov medzi rodičmi a deťmi. Súd nimi vykonáva dohľad nad výkonom rodičovských práv a povinností a nad dieťaťom. Uplatňujú sa ešte pred zásahom do rodičovských práv a povinností za predpokladu, že budú dostatočným nástrojom pre vyriešenie poruchy a pre zabezpečenie riadneho výchovného prostredia pre dieťa. Výchovné opatrenia ukladané súdom majú rôznu intenzitu v závislosti od závažnosti poruchy vo vzťahu medzi deťmi a rodičmi. Vždy však musia sledovať základný cieľ starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktorým je záujem maloletého dieťaťa.

17. Sústava výchovných opatrení upravená v ust. § 37 Zákona o rodine je vybudovaná systematicky, od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. V prejednávanej veci uložené výchovné opatrenie o povinnosti podrobiť sa rodičom i maloletému dieťaťu psychologickému poradenstvu sa všeobecne v obdobných prípadoch javí veľmi účinným. Hmotno-právnu podmienkou uloženia výchovného opatrenia je, že to vyžaduje záujem dieťaťa.

18. Objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je „záujem maloletého dieťaťa“, čo korešponduje s podstatou a účelom základného práva maloletého dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť oboch rodičov a tomuto právu zodpovedajúce základné právo oboch rodičov na starostlivosť a výchovu o svoje dieťa. Obsah týchto práv je homogenizovaný, nielen v práve, ale súčasne aj v povinnosti na sústavnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj dieťaťa v zmysle § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine. Súd musí vyhodnocovať záujem maloletého dieťaťa, nielen mechanicky a formálne, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti, a to i vzhľadom na emocionálne väzby maloletého dieťaťa ku každému z rodičov (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 216/2018 zo dňa 19.9.2018).

19. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie s prihliadnutím na obsah návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, ako aj jeho poznatky a závery znaleckého posudku č. 22/2022 zo dňa 06.12.2022, vypracovaného v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 8P/353/2018 o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, citlivým spôsobom v prvom rade majúci na zreteli najlepší záujem maloletého dieťaťa nariadil predmetné výchovné opatrenie. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nariadené výchovné opatrenie je spôsobilé zlepšiť kvalitu komunikácie medzi rodičmi dieťaťa, odstrániť negatívne vplyvy narušenej komunikácie rodičov na priaznivý vývoj dieťaťa, ako aj prispieť k obnoveniu stretávania sa dieťaťa s otcom v kludnej a nerušenej atmosfére. S poukazom na uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1079/17 zo dňa 26.07.2017 odvolací súd konštatuje, že záujmom dieťaťa je vždy zachovanie väzieb s oboma rodičmi. Aj viac, či menej ukrivdený človek si musí priznať, že dieťa má právo poznať skutočne a poriadne oboch svojich rodičov, mať možnosť tráviť s každým z nich čas a vyrovnáť sa aj s tým, že jeho rodič nie je dokonalý. Pokiaľ vedie jeden rodič svoje dieťa k nenávisti, či zapretiu druhého rodiča, učí ho vlastne nenávisti k sebe samému. Štát má pri tom zodpovednosť prostredníctvom svojich orgánov viesť rodičov ku konštruktívnemu riešeniu krízy ich rodiny a rešpektu k rodičovstvu druhého rodiča.

20. Odvolací súd uvádza, že dieťa má právo poznať svojich rodičov a má právo na ich výchovu a starostlivosť (čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa). Uvedenému právu dieťaťa recipročne zodpovedá aj právo oboch rodičov vychovávať a starať sa o svoje dieťa. Oba rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu svojho dieťaťa a za jeho vývoj, pričom zmyslom starostlivosti musí byť záujem dieťaťa (čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa). V záujme maloletého dieťaťa je, aby rodičia rešpektovali vzájomné práva ako rodičov, ktorí sú si vo výkone rodičovských práv a povinností rovnocenní. Obom rodičom musí byť zrejmé, že maloleté dieťa potrebuje pre svoj ďalší zdravý vývin predovšetkým kooperatívny vzťah medzi svojimi rodičmi podporujúci vytvorenie čo najpriaznivejších podmienok pre spoločné dieťa.

21. Z článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyplýva pre vnútroštátne orgány pozitívny záväzok konať tak, aby umožnili rozvoj preukázaného a existujúceho rodinného putá, pričom by mali prijať všetky vhodné opatrenia, ktoré od nich možno vzhľadom na okolnosti toho – ktorého prípadu rozumne očakávať s cieľom umožniť styk rodiča s dieťaťom. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že povinnosť štátnych orgánov prijať také opatrenia, ktoré umožnia kontakt rodiča s dieťaťom, ktorí nežijú spoločne, nie je absolútna a porozumie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb predstavuje dôležitý faktor. Skutočnosť, že rodičia nespolupracujú, však nezabavuje vnútroštátne orgány povinnosti prijať všetky nevyhnutné a vhodné opatrenia (napr. stretnutia u psychológa) na to, aby boli udržiavané rodinné putá. Inak povedané, súd je povinný prijať také zákonné opatrenia (napr. aj v podobe nariadenia výchovného opatrenia spočívajúceho vo forme psychologického poradenstva), ktorých účelom je odstránenie problémov a negatívnych javov v rodičovských vzťahoch a vzťahoch medzi rodičom a dieťaťom a napomôcť tak rodičom k riadnemu výkonu ich rodičovských práv a povinností, pri ktorých výkone sú rodičia povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Práve z vyššie uvedených dôvodov, bolo v predmetnej veci nevyhnutné nariadiť rodičom a maloletému dieťaťu výchovné opatrenie spočívajúce vo forme psychologickej intervencie, ktorá nevyhnutnosť bola indikovaná najmä závermi vypracovaného znaleckého posudku (pretrvávajúci konfliktami medzi rodičmi, nefungujúcim kontaktom dieťaťa s otcom), s ktorým obaja rodičia vyjadrili súhlas. V záujme maloletého dieťaťa nepochybne je, aby jeho rodičia vedeli na primeranej úrovni spolu komunikovať o veciach týkajúcich sa dieťaťa, pričom obaja rodičia by si mali uvedomiť, že ich negatívne, či už verbálne alebo neverbálne prejavy na druhého rodiča, maloleté dieťa veľmi citlivo vníma a majú nežiaduci dopad na jeho intrapsychické prežívanie.

22. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v danej veci sú splnené zákonné podmienky pre uloženie výchovného opatrenia, a to z dôvodu dlhodobého pretrvávajúcich problémov nielen rodičov pri výkone ich práv a povinností k maloletému dieťaťu ale i problému vo vzťahu maloletého dieťaťa a otca. Je zrejmé, že rodičia nie sú spôsobilí sami túto situáciu riešiť, ich vzájomné nezhody sú proti záujmom maloletého dieťaťa. Je potrebné, aby sa výchovnému opatreniu podrobili s cieľom odstrániť vzájomné protichodné postoje a pokúsili sa vyriešiť situáciu v prospech maloletého dieťaťa, ktoré má právo poznať svojho otca, stretávať sa s ním. Postup komplexnej nápravy tejto situácie je nevyhnutné vyriešiť pomocou subjektu poskytujúceho odborné poradenstvo a pod dohľadom súdu. Akceptovanie potrieb a zohľadnenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa zo strany rodičov, vytvorenie pokojného a stabilného rodinného prostredia by malo byť prvoradým cieľom oboch rodičov. Len takto sa totiž môže vytvoriť, resp. v tom lepšom prípade pri existencii náležite kultivovaného vzťahu každého z oboch rodičov na jednej a dieťaťa na druhej strane a navzájom, i prehĺbiť pocit spolupatričnosti takýchto osôb. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie zastáva názor, že pri riešení aktuálnej situácie je nevyhnutná odborná intervencia spočívajúca v pomoci pri budovaní kultivovanej a konštruktívnej komunikácie a korektných vzťahov formou nariadeného výchovného opatrenia.

23. V odvolaní matky neboli uvedené žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by spochybnila uloženie výchovného opatrenia rodičom i maloletému dieťaťu. Záujem maloletého dieťaťa si vyžadoval uloženie výchovného opatrenia.

24. Odvolací súd zároveň dodáva, že trestná činnosť otca, za ktorú bol právoplatne odsúdený je neospravedliteľná, pričom by si mal v prvom rade byť vedomý svojich rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému dieťaťu, ktoré má právo na to, aby jeho rodič disponoval takými morálnymi zásadami a slušným správaním, aby bol pre dieťa primeraným vzorom, čo je na strane otca sťažené jeho právoplatným odsúdením za sexuálnu trestnú činnosť, ktorej sa dopustil.

25. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov v súlade s ust. § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol použitím ustanovenia § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keď odvolací súd nezistil vo veci okolnosti, pre ktoré by bolo spravodlivé náhradu trov konania matke priznať v zmysle § 55 CMP.

27. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).